

Danny Ghosen (m)
met voormalig
arbeiders in Nepal

'Ga er dan niet heen!'

Danny Ghosen kan niet leven met het WK voetbal dat op 20 november in Qatar begint. De arbeidsomstandigheden in het land zijn schrijnend, werklieden kwamen bij de stadionbouw om het leven. Zijn serie *In de schaduw van het WK* toont de keerzijde van een voetbalfeest.

TEKST: BRAM DE GRAAF, BEELD: VPRO, ANP

Spelers moeten voetballen”, zei bondscoach Louis van Gaal op de laatste persconferentie van het Nederlands Elftal in september. Over de omstandigheden van arbeidsmigranten die in Qatar aan WK-faciliteiten bouwden, wilde hij het niet hebben. Al begreep hij de discussie over een compensatiefonds voor nabestaanden van slachtoffers ervan goed. “Natuurlijk sta ik daarachter.” De spelers waren die dag door secretaris-generaal Gijs de Jong van de KNVB bijgepraat over de situatie in het land. Hij had nog maar eens benadrukt dat de voetbalbond wereldvoetbalorganisatie FIFA had verzocht snel compensatie te regelen. “Mooie praatjes weer”, reageert programmaker Danny Ghosen. “Ze moeten niet praten, maar actie ondernemen. Desnoods zelf een fonds voor die arbeiders oprichten. De Europese voetbalbonden kijken enkel naar wat de ander doet, niemand neemt het voortouw. Ze zijn allemaal bang voor de FIFA. Niemand erkent dat het fout is om in Qatar te voetballen. Van Gaal vindt het verschrikkelijk dat het toernooi daar wordt gehouden. Ga er dan niet heen!”

Perskaart

Teleurgesteld, verontwaardigd, gefrustreerd, verdrietig, boos – zeg maar gerust witheet; Ghosen is het allemaal. Hij was ook niet welkom op bovengenoemde persconferentie. Alweer niet. “Ik mag niet in de buurt van de spelers komen, want ik stel vragen over de deelname van Oranje aan dit WK. Elke keer heeft de KNVB een andere smoes: ‘het zit vol’, ‘je aanmelding kwam te laat’, ‘je bent geen sportjournalist’. Nou, ik heb nu een sportperskaart en ik kom er nog steeds niet in.” Ook Qatar kwam hij niet in. Hij wilde erheen om met eigen ogen te zien onder welke erbarmelijke omstandigheden de arbeidsmigranten uit Azië en Afrika moeten wonen en werken om het WK voetbal

‘Hoe kun je juichen als je weet dat er in Qatar duizenden mensen zijn gestorven?’

daar mogelijk te maken. Uiteindelijk reisde hij voor zijn vierdelige reeks *In de schaduw van het WK* naar Nepal, waar veel van hen vandaan komen. Op het vliegveld van hoofdstad Kathmandu werd hij meteen geconfronteerd met zijn onderwerp. “Talloze mannen vertrokken als arbeider naar het Midden-Oosten; als helden door familie en vrienden uitgezwaaid. Want zij gaan zorgen voor een betere toekomst voor hen allemaal, denken ze.” Voor hun reiskosten en visum draaien de arbeidsmigranten zelf op. “Ronselaars zeggen: ‘Je verdient dat daar snel terug.’ Ze beginnen al met een schuld van minimaal duizend dollar, dat is voor hen ontzettend veel. Omdat ze daar ook kosten maken, zitten ze er vast. Vaak worden ze te laat of zelfs helemaal niet uitbetaald.” Ghosen bezocht de Nepalese dorpjes waar deze arbeiders vandaan komen. “De mensen zijn er straatarm, de kinderen lopen in lompen. Ik sprak met mensen die met enorme schulden zijn achtergebleven, zoals een vrouw wier man in Qatar zelfmoord pleegde omdat hij de druk niet aankon. Nu moeten zij en haar kinderen zijn schuld aflossen. Dat kunnen ze nooit.” Veel indruk maakte het verhaal van een

jongen die uit Qatar was teruggekeerd met een nierziekte. Trots had hij Ghosen een foto van het stadion getoond waaraan hij had meegebouwd. “Hij zei: ‘Mooi, hè?’ Oranje speelt daar straks. Hij is stervende, want heeft geen geld voor een nieuwe nier. Echt hartverscheurend. Ik hoop dat iedereen na mijn uitzending denkt: waar zijn we mee bezig?”

Teleurstellend

Zijn ervaringen in Nepal legde Ghosen voor aan de KNVB en collega-journalisten. “Allemaal keuren ze af wat er gebeurt, en toch gaan ze allemaal naar Qatar. Echt teleurstellend.” Hoewel hij een groot voetballiefhebber is, zal hij straks niet naar de wedstrijden kijken. “Niet na alles wat ik heb gezien. Wat mijn gevoel zal zijn als Virgil van Dijk straks misschien die wereldbeker omhooghoudt? Die vraag kun je beter aan hem stellen. Hoe kun je daar juichen als je weet dat er zoveel mensen zijn gestorven? Ik zou daar niet trots op zijn.”

► IN DE SCHADUW VAN HET WK 21.05 NPO 2

Facts & figures

- In Qatar stijgt de temperatuur 's zomers tot 50 graden Celsius, daarom begint dit WK in november.
- In de zomers werd wel gewerkt aan de voetbalstadions, hotels, wegen en metrolijnen voor het WK.
- De kosten voor dit WK bedragen meer dan 200 miljard euro.
- De bevolking van Qatar (zo'n 2,9 miljoen mensen) bestaat voor 90 procent uit arbeidsmigranten. Honderdduizenden van hen werkten mee aan de bouwprojecten voor het WK.
- De Britse krant *The Guardian* berichtte begin 2021 dat er sinds 2010, toen de bouw begon, al zo'n 6500 arbeidsmigranten waren omgekomen.